

2012:4

Interpellation av Eivor Karlsson (MP) om barnomsorg på obekväma tider

Dnr 321-255/2012

Många tusentals föräldrar jobbar natt. De flesta inom serviceyrken där det ofta krävs arbete på såväl kvällar som helger och nätter. Arbete under obekvämtid är ett nödvändigt inslag för att samhället ska fungera. Då krävs det barnomsorg utöver dagtid. Det är kommunerna som har ansvaret för barnomsorgen också när det gäller föräldrar som arbetar på obekväma tider. Men samtidigt är inte nattomsorg en självklar rättighet.

Många föräldrar kan pussla ihop obekvämtid med hjälp av vänner, anhöriga och barnflickor. Men inte alla. Det kan dessutom på sikt vara svårt att förlita sig till ett barnvaktssystem, med närstående och vänner, utöver det som samhället bör erbjuda. Vi vet att många, särskilt kvinnor, tvingas tacka nej till arbete på obekvämtid. Det slår extra hårt mot ensamhushållens ekonomi.

Somliga uppmanas av sin stadsdel att söka nytt jobb eller byta till dagtjänst. Till ett "vanligt" jobb. Enligt uppgift finns det nu bilagt ett tillägg till ansökningshandlingarna, som stadsdelarna använder. Tillägget lyder: "I de fall där det är en nattjänst måste intyg med från arbetsgivaren där det framgår att det inte finns någon annan tjänst." Egendomligt sätt att "lösa" problemet. Att därmed, om möjligt, få småbarnsföräldern att byta jobb.

Malmö stad ställer t.ex. inte krav på att byta arbetstid utan den fasta tjänst som man har är det som gäller. Ingen förälder ska behöva tacka nej till ett kvälls- eller nattarbete och möjligheten till egen försörjning. Familjesituationer ser olika ut och för ensamstående föräldrar är nattomsorg en viktig och nödvändig satsning, säger man från Malmö stad.

Enligt vad som framkommit i en DN-artikel (13 febr -12) anser tjänstemännen i Stockholms stad att staden har en generös hållning till barnomsorg på obekvämtid. Medan de som söker barnomsorg på dessa tider hävdar motsatsen. Det kan också skilja mellan beviljad obekvämtid utifrån samma förhållanden men stadsdelarna emellan. Det finns idag inget kösystem och ingen

garanti. Det finns privat nattomsorg, Rektangeln, med ca 40 barn. Därifrån köper stadsdelarna ibland platser.

Någon stadsdel uppges vid enstaka tillfällen givit hjälp i hemmet med barnomsorg på obekvämlig arbetstid. Oftast har det då handlat om några timmar från dagis stänger tills föräldrarnas jobb slutar på kvällen.

Det är också ett bekymmer att det ibland beviljas färre timmar än vad som föräldern ansökt om. Om så är fallet måste en överklagan lämnas in varje halvår för att få tackning för barnomsorgen fullt ut. En del föräldrar blir beklämda över att de, trots att de vill arbeta, klara sig själva och sin ekonomi, blir ifrågasatta när det gäller antal timmar som de arbetar. De ombeds redogöra för sitt schema i detalj och ansöka om timmar var sjätte månad.

Det händer att ansökningarna blir liggande på hög vilket skapar oro hos föräldern. Eller där föräldern överklagar ett beslut till såväl JO, förvaltningsrätten som kammarrätten. Men det blir ett status quo då överklagandet hänvisas tillbaka till Stockholms stad. Om stadsdelen dessutom kontakter JO och säger att man har ändrat sina rutiner så agerar inte JO mer.

En person säger att hon gjorde sitt val för tio år sedan. Att jobba natt. Långt innan hon fick barn. Hon har allergi och astma och utsätts inte för så stor exponering när hon jobbar natt. Hon presterar dessutom bättre på sitt jobb nattetid och arbetstidsförkortningen, som det innebär att jobba natt (32.33 h/vecka), gör att hon orkar jobba heltid och ta hand om sitt barn.

Nu uppmanas landets kommuner, från riksdagshåll, till skärpning – annars kan det bli lagstiftning. Men samtidigt delegerar staten allt mer ansvar till kommunerna – utan att alltid skicka med finansiering. Enligt uppgift får inte stadsdelarna några pengar från centralt håll i staden till finansieringen av barnomsorg på obekvämlig tid.

Regeringen har i förarbeten förtydligat att den nya lagen innebär att kommunerna inte utan vidare kan avstå från att tillhandahålla barnomsorg på obekvämlig arbetstid. Ambitionen ska vara att de familjer som har behov av sådan omsorg också ska få det. Men å andra sidan säger regeringen att varje ansökan ska prövas individuellt och att barnomsorg på obekvämlig tid inte kan ses som en självklar rättighet. Då kan det bli så att småbarnsfamiljen ändå står utan barnomsorg på obekvämlig arbetstid. Status quo

Stockholms stad, stadsdelsförvaltningar och tjänstemän såväl som regering och riksdag, där frågan nu är aktuell, bör se seriöst på problemet. Inte minst med tanke på de ensamstående mammor som man i andra sammanhang säger sig vilja värna om. Ska det finnas barnomsorg på obekvämlig arbetstid eller ej?

Barnomsorg på obekväm arbetstid är en bevärlig företeelse för de som behöver den. Eftersom det ofta handlar om ensamstående mammor är det också en jämställdhetsfråga.

Mot bakgrund av ovanstående vill jag ställa följande frågor till ansvarigt borgarråd?

1. Hur många barn i Stockholm finns i kommunal och i privat barnomsorg på obekväm arbetstid, på kvällar, helger och nätter?
2. Motsvarar antalet platser i barnomsorg på obekväm arbetstid behovet i staden?
3. Har stadsdelarna särskilda resurser för att anordna barnomsorg på obekväm arbetstid?
4. Hur ser policyn i Stockholm stad ut när det gäller rätten/möjligheten till omsorg på obekväm arbetstid?
5. Anser borgarrådet att det är lämpligt att uppmana anställda att lämna sin fasta nattjänst för arbete dagtid på vardagar?
6. Anser borgarrådet att hanteringen av ansökningarna är för byråkratisk?
7. Uppfattar borgarrådet frågan om barnomsorg på obekväm arbetstid som en jämställdhetsfråga?

Stockholm den 20 februari 2012

Eivor Karlsson